

Deliverable D3.2.2d

Hoe open onderwijspraktijk netwerken aan te drijven en duurzaam te ondersteunen: Aanbevelingen

Document information

Due date of deliverable	November 2013
Actual submission date (final version)	April 2014
Organisation name of lead contractor for this deliverable	OUNL
Revision	Version 1.0 – April 2014

Dissemination Level

PU	Public	☒
PP	Restricted to other programme participants (including the Commission Services)	☐
RE	Restricted to a group specified by the consortium (including the Commission Services)	☐
CO	Confidential, only for members of the consortium (including the Commission Services)	☐

Inhoud

1	Introductie	3
2	Organisatorische modellen voor (inter)nationale open onderwijspraktijken	4
3.	Ondersteuning	6
4.	Kwaliteit en tijd.....	7

1 Introductie

Deze studies zijn uitgevoerd als onderdeel van het POERUP project, dat is gefinancierd door het 'Lifelong Learning Program' van de Europese Commissie (POERUP, 2013). Het POERUP project heeft tot doel het ontwikkelen van beleid voor het stimuleren van het gebruik van open onderwijsleermiddelen (Open Educational Resources/ OER). Partners van de Open Universiteit Nederland, Sero Consulting, de Universiteit van Leicester en de Universiteit van Athabasca werkten samen binnen het POERUP project in de gegevensverzameling met hulp vanuit de OER initiatieven die werden onderzocht. Het onderzoek heeft een lijst van aanbevelingen opgeleverd met manieren om open onderwijspraktijk netwerken aan te drijven en duurzaam te ondersteunen.

2. Organisatorische modellen voor (inter)nationale open onderwijspraktijken

R.1. Er zijn verschillende sociale configuraties nodig, die verschillende doelstellingen ondersteunen. De onderzochte initiatieven waren gestructureerd volgens het volgende organisatorische model of streefden hiernaar: een combinatie van sterke geïnstitutionaliseerde teams, open praktijknetwerken en een stabiele (soms reeds bestaande) kern-gemeenschap.

R.1.1. Gedeelde werkpraktijken zijn noodzakelijk om kennis en expertise met betrekking tot de productie, het gebruik en de implementatie van open onderwijsleermaterialen te delen en te ontwikkelen. Het is dan ook aan te raden om geïnstitutionaliseerde teams te betrekken bij de ontwikkeling van open onderwijsleermaterialen.

R.1.2 Vakgemeenschappen (Communities of Practice/CoPs) kunnen een stabiele sociale omgeving bieden waarin nieuwe leden toegang kunnen krijgen tot een gedeeld repertoire aan vaardigheden en die voortbouwd op een gedeelde historie. Binnen deze vakgemeenschappen wordt voortdurend kennis gedeeld en nieuwe kennis ontwikkeld met behulp van een verscheidenheid aan media.

R.1.3. Daarnaast biedt de open structuur van praktijknetwerken professionals een meer dynamisch platform dan vakgemeenschappen leveren; deelname aan open netwerken wordt steeds vaker gezien als een vereiste in professionele ontwikkeling. Om up to date te blijven binnen een zich snel ontwikkelende professie kan het leggen van relaties met mede-professionals noodzakelijk zijn. Zulke praktijknetwerken leggen open praktijken aan het licht, die geografische en institutionele grenzen overstijgen, van nature informeel en zelfsturend zijn en losgezongen van hiërarchie. Deze open praktijken drijven op een vloeibare basis en creëren een (tijdelijke) ruimte voor samenwerking waar professionals in en uit kunnen stappen wanneer daar een behoefte toe bestaat.

Om een zodanig organisatorisch model te bereiken, is het volgende aan te raden:

R.2. Sterke banden met onderwijsinstellingen dragen bij aan duurzaamheid van open onderwijspraktijken.

R.3. Zelfs wanneer het netwerk volledig online opereert en niet formeel gebonden is aan een institutie is het aan te raden geïnstitutionaliseerde partners aan te trekken en te betrekken in het netwerk.

R.4. Er kunnen netwerken worden opgebouwd tussen verschillende onderwijs instellingen. Deze netwerken kunnen (financieel) ondersteund worden door het instellen van betaald lidmaatschap of gestimuleerd worden door het zoeken van een gemeenschappelijke noemer of doel.

R.5. Aan instituties gekoppelde netwerkliden kunnen als brug dienen tussen (inter)nationale initiatieven en geïnstitutionaliseerde teams; zij vertalen de inzichten uit het (inter)nationale praktijknetwerk naar het team en kunnen de praktische implicaties weer terugkoppelen naar het bredere netwerk.

R.6. Het (internationale) OEP initiatief kan best worden aangedreven door een charismatische, energieke en centrale coördinator of een kernteam.

R.7. Probeer voort te bouwen op een bestaande internationale, nationale of regionale vakgemeenschap van experts in onderwijstechnologie, blended learning, kennismanagement (b.v. bibliothecarissen), CSCS of anders. Dit soort gemeenschappen zijn vaak de aandrijvers van innovatie, en de reeds bestaande connecties vergemakkelijken het delen van kennis en de organisatie van bijeenkomsten. Het bredere netwerk kan voortbouwen op de aanwezige (historische) expertise en kan bestaande (open) praktijken verder uitbouwen.

3. Ondersteuning

R.8. Schoolbesturen of het management in hoger onderwijs instellingen en instellingen voor praktijkonderwijs zouden de ontwikkeling van open onderwijspraktijken moeten aanmoedigen als onderdeel in de dagelijkse onderwijspraktijk.

R.9. Het kernteam moet beschikken over hoogstaande expertise in het ontwikkelen van open onderwijsleermaterialen om deze expertise toepasbaar te kunnen maken bij het oplossen van locale onderwijsleerproblematiek.

R.10. Omdat veel docenten nog schromen OER te delen wegens een gebrek aan kennis over copyright is het van crucial belang duidelijke richtlijnen op te stellen en workshops aan te bieden op dit gebied.

R.11. Organiseer met een bepaalde regelmaat face-to-face bijeenkomsten voor de partners in het praktijknetwerk, minstens één keer per jaar. Juist gedurende dit soort bijeenkomsten hebben deelnemers de kans een gedeelde identiteit voor het netwerk te formuleren en te ervaren dat ze deelnemen aan een gedeelde praktijk. Zodra het netwerk vorm heeft gekregen en persoonlijke relaties zijn aangegaan kan dit verder onderhouden worden met behulp van technologie en media om duurzaam kennis te delen en de open onderwijspraktijken verder uit te bouwen.

R.12. Wanneer geïnstitutionaliseerde ondersteuning niet tot de mogelijkheden behoort kan er gezocht worden naar andere manieren om individuele bijdragen te bekrachtigen.

4. Kwaliteit en tijd

R.13. Investeer in modellen voor kwaliteitsborging. Het is van belang de open onderwijspraktijken en de ontwikkelde onderwijsleermaterialen te beoordelen en te evalueren. Dit kan op een interactieve wijze worden vormgegeven (beoordelingen door mede-professionals/ kwaliteitslabels toeschrijven) of door het implementeren van een centrale procedure (een evaluatie raamwerk), maar hier kan beter vooraf over nagedacht worden dan dat er gaandeweg gezocht en bijgestuurd moet worden.

R.14. Onderschat niet hoeveel tijd het kost om online onderwijsleermateriaal te ontwikkelen. Dit is en blijft een beperking voor het betrekken van onderwijsprofessionals in open onderwijsleerpraktijken.

R.15. Om diep leren te stimuleren en ook kennisdeling met een breder netwerk moet in acht worden genomen dat ook dit tijd kost binnen dit soort complexe en gelaagde OER praktijknetwerken.